

ความหมาย องค์ประกอบของรัฐ

รัฐ หมายถึงประเทศที่มีรัฐบาลเป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตยเหนือประชากร ภายใต้ดินแดนของตนอย่างอิสระโดยไม่ขึ้นแก่ใคร

รัฐจะต้องมีองค์ประกอบ 4 ประการคือ

1. **ประชากร** ซึ่งแบ่งเป็น ผู้ที่มีสัญชาติของรัฐนั้น คนต่างด้าว เป็นต่างด้าวที่มาพักอาศัยเป็นชนกลุ่มน้อยที่เป็นเผ่าเร่รอนในรัฐไม่มีกฎหมายรองรับ เช่น ชาวเขา เป็นต้น โดยไม่จำเป็นต้องเป็นเชื้อชาติเดียว
2. **ดินแดนที่มีอาณาเขตแน่นอน** ซึ่งประกอบด้วยอาณาเขตของรัฐที่มีอาณาเขตชัดเจน น่านน้ำที่มีอาณาเขตเท่ากับ 12 ไมล์ทะเลและน่านซึ่งยังไม่ตกลงกันได้ แต่ถือว่าน่านฟ้าที่อยู่เหนือพื้นดินเหนือน้ำของประเทศโดยอ้อมถือเป็นกรรมสิทธิ์ของประเทศนั้น
3. **อำนาจอธิปไตยการปกครอง** หมายถึง มีอำนาจสูงสุดในการปกครองเป็นของตนเอง ไม่ขึ้นอยู่ภายใต้บังคับของรัฐอื่นซึ่งอำนาจของรัฐอธิปไตยมีลักษณะสำคัญ คือ แบ่งแยกมิได้ใช้ได้เป็นการทั่วไป มีความเด็ดขาดสมบูรณ์และมีความถาวรแบ่งแยกมิได้
4. **รัฐบาล** เป็นสถาบันทางการเมืองซึ่งเป็นองค์ประกอบของรัฐ มีหน้าที่หลายอย่างโดยเฉพาะการใช้อำนาจในการปกครองประเทศอย่างอิสระโดยความยินยอมของปวงชน

ในองค์ประกอบทั้ง 4 ประการนี้ ถือว่าอำนาจอธิปไตยเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของรัฐ ประเภทของรัฐสามารถใช้หลักเกณฑ์ต่างๆ แบ่งดังนี้

1. **แบ่งตามระบบเศรษฐกิจ** หมายถึง ยึดเอาลักษณะโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่รัฐนั้น ๆ ใช้อยู่สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ
 1. **รัฐสังคมนิยม** เช่น สาธารณรัฐประชาชนจีน เกาหลีเหนือ เป็นต้น
 2. **รัฐทุนนิยม** เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส ไทย เป็นต้น
2. **แบ่งตามระบอบการเมืองการปกครอง** ได้ 2 ประเภท คือ
 1. **รัฐเผด็จการ** เช่น คิวบา สหภาพพม่า อิรัก เป็นต้น
 2. **รัฐประชาธิปไตย** เช่น อังกฤษ ฝรั่งเศส ไทย เป็นต้น

3. แบ่งตามฐานทางอำนาจ โดยพิจารณาจากขนาดเนื้อที่และศักยภาพกำลังทหารสามารถแบ่งออกได้ 3 ประเภท คือ

1. รัฐขนาดเล็ก เช่น สิงคโปร์ ลาว คูเวต เป็นต้น
2. รัฐขนาดกลาง เช่น ไทย ฟิลิปปินส์ อิสราเอล เป็นต้น
3. รัฐขนาดใหญ่ เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นต้น

ในปัจจุบันเนื่องจากระบบเศรษฐกิจและระบอบการเมืองการปกครองที่มีรัฐต่าง ๆ ใช้อยู่那儿อาจมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ของโลก จึงทำให้บางรัฐอาจมีการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจและระบอบการเมืองการปกครอง เช่น เปลี่ยนระบบเศรษฐกิจของตนจากสังคมนิยมเป็นทุนนิยมหรือเปลี่ยนระบอบการเมืองการปกครองของตนจากเผด็จการไปสู่ประชาธิปไตย เป็นต้น

